

2019 m. sausio 26 d.

1 kėlinys (Kultūra, Kūryba, Tradicijos, Istorija)

PRAŠOME NEŽIŪRĖTI Į KITUS PUSLAPIUS IKI PRASIDĖS KĖLINYS

SUSIPAŽINKITE SU ŠIAIS UŽRAŠAIS

Šiame dokumente yra 120 klausimų, suskirstytų į 4 temas. Tai – 1 čempionato kėlinys. Kartu su antrojo kėlinio temomis jūsų 7 geriausiai atsakytos temos lems jūsų galutinę vietą čempionate. Tema, kurios klausimus atsakinėjote prasčiausiai, bus aktualii lygiųjų atveju.

Taisyklės:

1. Turite 60 minučių atsakyti kiek įmanoma daugiau klausimų. Jeigu baigiate anksčiau, galite atiduoti lapą ir išeiti, tačiau netrukdykite kitiems dalyviams.
2. Po 60 minučių lapai turi būti atiduoti organizatoriams.
3. Draudžiama kalbėti ar kitaip bendrauti tarpusavyje, naudotis mobiliaisiais telefonais, kompiuteriais, knygomis ar kitomis ryšio ar informacijos kaupimo priemonėmis. Pažeidus šią taisyklę atsakymai nebus vertinami (žaidėjai diskvalifikuojami).
4. Klausimuose, kuriuose atsakymas yra žmogus, pakanka nurodyti pavardę, nebent prašoma kitaip, arba tas žmogus žinomas visų pirma ne pavarde (pvz. valdovai). Tačiau jei nurodysite ir neteisingą vardą, atsakymas bus neteisingas!
5. Į dalį klausimų įeina ir paveikslėliai. Tokie klausimai pažymėti simboliu ▼. Paveikslėliai yra temų pabaigoje ir rodomi ekrane.
6. Atsakymai su rašybos klaidomis bus įskaitomi (jei dėl klaidų neatsiranda dviprasmybė arba iš esmės nepasikeičia tarimas) – tai žinojimo, ne rašybos čempionatas. Sinonimai galimi, bet ne platesni paaiškinimai (pvz. Turi būti „D.Grybauskaitė“, o ne „Dabartinė prezidentė“).
7. Galutinis rezultatas apskaičiuojamas iš visų atsakytų klausimų sumos atėmus tos temos, kurių dalyvis atsakė prasčiausiai, rezultatą.
8. Daugiausiai taškų surinkęs žmogus iš visų dalyvaujančių miestų taps 2019 m. Nacionalinės viktorinos čempionu. Bus skelbiami ir kiti geriausi Lietuvos žaidėjai, atskirų Lietuvos miestų čempionai, temų lyderiai.
9. Lygiųjų atveju aukštesnę vietą užims tas, kuris atsakė daugiau klausimų iš temos, kurioje pasirodė prasčiausiai. Jeigu ir tie rezultatai lygūs, laimi tas, kuris atsakė daugiausiai klausimų iš temos, kurioje pasirodė geriausiai. Jeigu vis dar nenustatomas nugalėtojas, žiūrima į temas, kuriose žaidėjai atsakė į antrą pagal dydį klausimų skaičių, paskui – trečią ir t.t.
10. Pastebėję klaidą ar neaiškumą informuokite organizatorius (tačiau organizatoriai neturi teisės padėti atsakinėti į klausimus).
11. Nenumatytų įvykių atvejais sprendimus priima vedėjai kiekviename mieste. Lietuvos mastu nenumatytais atvejais sprendimą priims Nacionalinės viktorinos organizatoriai.
12. Sutikimas atsakinėti šiuos klausimus reiškia, jog sutinkate su renginio taisyklėmis. Taip pat suprantate ir sutinkate, kad renginio nuotraukos, kuriose matosi ir dalyviai, bei visi renginio rezultatai gali būti skelbiami viešai. Viskas skelbiama 15min puslapyje ir Facebook paskyroje „Nacionalinė viktorina“.

sKlausimus rengė: Ugnius Antanavičius, Augustinas Žemaitis, Jonas Kisielius

Tikimės, kad viktorina bus jums pakankamai sudėtinga bei įdomi.

Sėkmės!

Nacionalinės viktorinos organizatoriai

Vardas, pavardė, amžius, profesija → _____

N ^o	Tema	Teisingi atsakymai (rašo tikrinantis žaidėjas)	Abejotini atsakymai (klausimų numeriai per kabelį)	Galutinis įvertinimas (rašo organizatoriai)
1	<i>Kultūra</i>			
2	<i>Kūryba</i>			
3	<i>Tradicijos</i>			
4	<i>Istorija</i>			

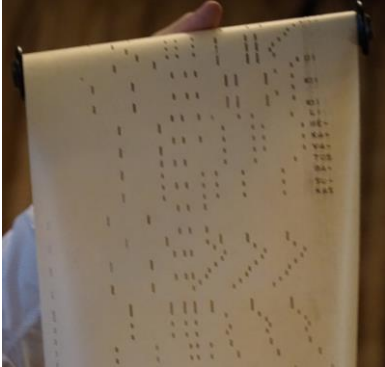
Taisytojas: _____ Parašas: _____

1	Šie sovietmečių populiarūs surenkami mediniai namai nuo 1976 m. buvo gaminami vieno Lietuvos miesto eksperimentiniame namų statybos kombine, iš čia kilo ir jų pavadinimas. Tokį namą, pagaminus atskiras dalis, statybos aikštelėje buvo galima visiškai sumontuoti per 20-30 dienų. 1976-1992 m. Lietuvoje pastatyta apie 25 tūkst. tokių namų. Kaip vadinosi tie namai arba kokiam mieste jie buvo gaminami?	
2	Sakoma, kad šis architektas sukūrė naują architektūros stilių – Modernų lietuvišką. Dėl sovietų okupacijos stilius galėjo išplisti tik JAV, kur juo sekė ir kiti žymūs JAV lietuviai architektai. Stiliaus esmė – tradiciniai lietuviški simboliai ir formos, kuriamos iš šiuolaikinių medžiagų ir šiuolaikiniais masteliais (pvz., variniai ar mūriniai kopyltstulpių formos bažnyčių bokštai). Dabar šio architekto artimieji nori padovanoti Vilniui 17 metrų aukščio kopyltstulpį pagal architekto projektą, kuris iškiltų prie Seimo. Kas šis architektas?	
3	▼ Įspūdingiausias šio architekto projektas taip ir nebuvo įgyvendintas: Vilniaus Jėzaus Širdies bažnyčios statybas (projektas paveikslėlyje) sustabdė ir bažnyčią sunaikino sovietai. Sovietai buvo nugriovę ir kitą žymų jo darbą – tačiau jis, atstatytas, tapo vienu Vilniaus simbolių. Kas šis architektas?	
4	Šiame Vilniaus centre įsikūrusiame 1999 m. duris atvėrusiame muziejuje, šalia kitų eksponatų, galima pamatyti ir eksponatų su Motiejaus Valančiaus, Vinco Kudirkos, Jono Basanavičiaus ir dar kelių asmenybių atvaizdais. Kaip vadinasi šis muziejus?	
5	2020 m. šiame miestelyje Radviliškio rajone bus atidarytas muziejus „Dingęs štetlas“, kuriame bus pristatomas tipinio Lietuvos miestelio žydų gyvenimas iki Holokausto. Koks tai miestelis?	
6	Kokio miesto muziejuje eksponuojama didžiausia vieno garsiausių Lietuvos medžio drožėjų, savą stilių sukūrusio Liongino Šepkos darbų kolekcija?	
7	▼ Kokio sovietmečių kūrusio menininko darbą matote paveikslėlyje?	
8	▼ Šią 1959 m. lietuvių fotografo darytą nuotrauką 2011 m. įsigijo seras Eltonas Džonas [Elton John], o 1965 m. tas pats fotografas Nidoje įamžino prancūzų filosofą Žaną Polį Sartrą [Jean Paul Sartre] ir feministę Simoną Buvo [Simone Beauvoir]. Įvardinkite fotografa.	
9	▼ Kokio žymaus Lietuvos dailininko yra šis darbas?	
10	▼ Pirmieji paminklai šiam lietuviui pastatyti JAV. Tik prabėgus porai dešimtmečių, jo atminimas rimčiau įamžintas ir Lietuvoje. Kokiam žmogui skirti šie JAV esantys paminklai?	
11	Vilniaus tyrinėtojo Dariaus Pocevičiaus teigimu, šis paminklas – vienintelė išlikusi monumentalus klasicizmo skulptūra Vilniuje. Skulptūra pastatyta 1959 m., praėjus 12 metų nuo joje vaizduojamo asmens mirties. Koks asmuo vaizduojamas skulptūroje?	
12	Savitu stiliumi pasižyminti lietuvių mados dizainerė Agnė Kuzmickaitė garsėja savo tarptautinio pripažinimo sulaukusiomis drabužių kolekcijomis, kuriose pasitelkiami konkretus gyvūno motyvai. Kokio gyvūno?	
13	Vytautas Alantas savo knyga „Žygiuojanti tauta“ mėgino suteikti filosofinį pagrindą tuometei Lietuvos politinei kryptčiai. Jis rašė: „Mes susikūrėme savą, lietuvišką valstybės formą, kurios niekur kitur nėra“. Jis kritikavo fašizmą, nacionalsocializmą, komunizmą ir demokratiją. Kurio amžiaus kelintą dešimtmetį išleista ši knyga?	
14	▼ Šis tarpukario Lietuvos visuomenės veikėjas ne kartą sėkmingai atstovavo Lietuvai Hagos teisme, labai daug prisidėjo apgindamas Klaipėdos krašto prijungimą prie Lietuvos. Parengė daugybę monografijų, veikalų, mokslinių straipsnių. Jo vardas ir pavardė viešojoje erdvėje daug dažniau pradėjo skambėti 2004 m. Kas jis?	
15	Šis religijos ir kultūros žurnalas yra leidžiamas nuo 1991 m. Jo internetiniame puslapyje nurodoma, kad žurnalas tęsia dviejų anksčiau ėjusių leidinių – tarpukario katalikų intelektualų mėnraščio ir išėivijos humanitarinės šviesuomenės kultūros leidinio – dvasinę giją. Išties, žurnalo pavadinime rasime abu šiuos anksčiau egzistavusius leidinius. Kaip vadinasi šis žurnalas?	
16	Koks šventasis ant pečių neša Jėzų Vilniaus miesto herbe? Jo vardą rasime ir Vilniaus kamerinio orkestro pavadinime.	
17	Kokio asmens kūno dalis pavaizduota Trakų herbe? Katalikai turi keliolika teorijų, kur ši kūno dalis dabar iš tikro laikoma. O pasak musulmonų, ji yra Damasko (Sirija) Umajadų mečetėje, kurioje per apokalipsę pasirodys Jėzus Kristus.	
18	Žalia-balta-raudona trispalvė yra gerokai senesnė už geltoną-žalią-raudoną trispalvę. Ji atsirado dar XVII-XVIII a. Tarpukariu ji dar daug kur plėvesuodavo, bet po Antrojo pasaulinio karo buvo išnykusi – mat žmonės, kurie keldavo šią vėliavą, buvo išžudyti ar išblaškyti. Kieno vėliava yra ši trispalvė?	
19	Кайпъ конкречяй вадинама шитока абэцэлэ , куря 1864 м. русу валджа сукурэ лѣтувю калбай? (бендрасъ русу рашто системось павадинимасъ – непаканкамасъ атсакимасъ).	
20	Pirmojo pasaulinio karo išvakarėse daugiausiai (skaičiumi) lietuviakalbių žmonių pasaulyje turintys miestai buvo už dabartinės Lietuvos ribų. Vienas jų – Čikaga, kur gyveno apie 80 000 lietuviakalbių. Dar viename, daug arčiau esančiame mieste, lietuviakalbiai 1913 m. sudarė apie 7 proc. iš 518 000 gyventojų – apie 40 000. Koks tai miestas?	
21	Žemaičių tarmė įprastai skirstoma į tris patarmes – Šiaurės, Rytų ir Vakarių. Dažnai šios patarmės pavadinamos ir pagal tai, kaip jų atstovai taria vieną bendrinės lietuvių kalbos žodį. Kokį?	
22	Šis iš rusų kalbos į lietuvių kalbą atėjęs devynių raidžių žodis pagal savo tiesioginę prasmę apibūdina laikiną statinį, mugių, švenčių ir pan. metu statomą prekiauti, rengti vaidinimams ir panašiai. Tuo tarpu vartojamas perkeltine prasme, kuri dabar sutinkama dažniau, jis apibūdina tinkamą ir suirutę. Koks tai žodis?	
23	Kokiu lietuvišku netarptautiniu žodžiu vadinasi įrenginys , ant kurio užvažiavę lokomotyvai pasukami į reikiamą dešą? Tą patį žodį lietuvių kalbos žodynas pateikia ir kaip sinonimą žodžiui „atogrąža“.	
24	Koks lietuviškas žodis , pirmą kartą pavartotas ~2015 m., Lietuvos kalbos naujažodžių duomenyne apibrėžiamas kaip turintis tokią reikšmę – „nedidelis mechaninis ar elektroninis įtaisas, išradimas, patrauklus daugiau dėl naujoviškumo nei dėl praktinės naudos“? Juo siūloma keisti svertimybę „gadžetas“.	
25	Kokį labai dažnai vartojamą lietuvių kalbos žodį fonetikas aprašytų taip: žemutinio pakilimo užpakalinės eilės ilgasis balsis; duslioji minkštoji dantinė afrikata; aukštutinio pakilimo užpakalinės eilės lūpinis ilgasis balsis?	
26	Prof. habil. dr. Vincas Urbutis ištiesą knygą „Lietuvių kalbos išdavystė“ paskyrė kritikuoti vienam reiškiniui. „Išdavystė“, aprašoma toje knygoje, po Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo plačiai išplito žiniasklaidoje, o grožinės literatūros knygose ji retesnė. Nacionalinės viktorinos klausimynas lietuvių kalbą taip „išduoda“ tik iš dalies, o „išdavystės“ išskiriamos konkrečių skyrybos ženklų. Koks tai ženklas? Atsakymas – iš dviejų žodžių.	
27	Geminata – tai atvejis, kai vienas šalia kito žodyje yra du vienodi priebalsiai. Pagal lietuvių kalbos taisykles, tokiu atveju paprastai tariamas tik vienas iš tų priebalsių. Parašykite lietuviško daiktavardžio su geminata pavyzdį.	
28	Kokią kalbą transliteruoti (perrašyti lietuviškais rašmenimis) remiantis 1997 m. birželio 19 d. VLKK nutarimu reikia taip: た - ta, ち - či, が - ga, タ - ta, ガ - ga? Tiesa, pačiame VLKK nutarime originalių tos kalbos simbolių nėra, o transliteracija faktiškai nustatoma iš transliteracijos į anglų kalbą.	
29	Parašykite vienintelį Okeanijos vietovardį , kuris, remiantis oficialia VLKK Pasaulio vietovardžių duomenų baze, lietuvių kalba turi būti rašomas išverčiant žodį „New“ į „Naujasis“ (o ne tiesiog rašant „Niū“ ar pan.). Atsakymas – vyriškos giminės, tuo vietovardžiu vadinamoje teritorijoje gyvena 8 mln. žmonių.	

30	Nors ši kalba nepriklauso indoeuropiečių kalbų šeimai, manoma, kad dar ikiistoriniais laikais ją kalbanti tauta iš baltų genčių perėmė nemažai žodžių. Todėl šia kalba, pavyzdžiui, kirvis yra „kirves“, o medinis namelis, troba – „pirti“. Kokia tai kalba?				
3		7		8	
9		10		14	

NV 2018 Kūryba

1	„Nusibodo girioj stumbrą varinėti / Nusibodo tavo sakalus penėti / Jei medžioti, tai medžioti – / Nuožmų vanagą _____ / Priešo žemėj“. Koks žodis praleistas šioje ištraukoje iš Ūdrio arijos iš operos „Pilėnai“, vienos garsiausių lietuviškų operos arijų?	
2	▼ Šis žydų tautybės smuikininkas, kritikų lygintas su Paganiniu ir Jehudžio Menuhino [Yehudi Menuhin] pavadintas „turbūt geriausiu mūsų laikų smuikininku“, 1901 m. gimė ir vaikystę praleido Vilniuje. Dabar Vilniuje vyksta jo vardo smuikininkų konkursas, o Vilniaus gatvėje prie jo namų galima rasti atminimo lentelę. Kas jis?	
3	Ši pasaulinio garso pianistė triumfavo ne viename tarptautiniame konkurse, dėstė Paryžiaus konservatorijoje, o jos įgrotas trigubas Ferenco Listo [Franz Liszt] albumas „Klajonių metai“ susilaukė puikių klasikinės muzikos gerbėjų įvertinimų įvairiose šalyse. Galima sakyti, kad ją tapti įkvėpimo šaltiniu kitiems menininkams įpareigoja ir jos vardas, ne taip jau dažnai duodamas moterims Lietuvoje. Parašykite jos vardą , kuris kilo iš graikų mitologijos.	
4	Šio 2011 m. pastatyto spektaklio pavadinimas gali būti suprantamas ir kaip egzorcizmo, ir kaip emigracijos (apie kurią spektaklis ir yra) sinonimas. Koks spektaklis?	
5	Lietuvoje kasmet kovo 27 d. vykstančių Auksinių scenos kryžių apdovanojimų metu teikiamas ir ypatingas 2009 m. įsteigtas apdovanojimas – lietuvių režisieriaus, aktoriaus ir dramaturgo vardo auskaras, skiriamas už novatoriškus ir originalius teatro sprendimus. Kas tas režisierius? Beje, apdovanojimą iki 2013 m. kasmet įteikdavo jo dukra.	
6	„Mindaugas“. „Mažvydas“. Kokios dar vienos dramos pavadinimo trūksta , kad būtų užbaigta Justino Marcinkevičiaus dramatinė trilogija?	
7	Šis Almanto Grikevičiaus režisuotas 1980 m. filmas apie Pirčiupių kaimo sudeginimą buvo atrinktas į Kanų festivalio konkursinę programą – retas pripažinimas Lietuvoje sukurtam filmui. Ir netgi sulaukė apdovanojimo – filme vaidinusi aktorė Jelena Solovej pelnė prizą už geriausią antraplanį moters vaidmenį. Koks tai filmas?	
8	Jos vardas minimas 2013 m. Roberto Mulano filmo pavadinime. Filme ją vaidino Marija Korenkaitė. Ji tarpukariu buvo vienintelė Lietuvos atstovė moteris Tautų sąjungoje, Lietuvos skaučių vadė, buvo dėstytoja, rašė poetas ir pjeses. Parašykite jos pavardę.	
9	Kokia garsi lietuvių aktorė , vaidinusi ne viename Holivudo filme, savo karjerą pradėjo 1984 m., Auksės vaidmeniu filme „Mano mažytė žmona“?	
10	Šiame vokiečių TV seriale vieną pagrindinių vaidmenų suvaidino lietuvė Severija Janušauskaitė. Serialo pavadinimas – du miestai: tas, kurio garbei pavadintas Panevėžio prekybos centras, ir tas, kurio gyvenimas tarpukario viduryje atvaizduojamas seriale. Kaip vadinasi šis serialas?	
11	Kaip vadinosi 2007-09 m. rodytas dramatis lietuviškas televizijos serialas, kuriame vaidino Saulius Balandis, Rimantė Valiukaitė, Inga Jankauskaitė, Adolfas Večerskis? Serialo teminė daina vadinosi „Vienas kitą surasti“.	
12	Šis aktorius 1972 m. Lietuvos televizijos sukurtame ir labai populiariu tapusiame kelių dalių TV filme „Tadas Blinda“ vaidino Tada Blindą, o jau Nepriklausomybės metais pasirodžiusiame seriale „Giminės“ vaidino Boleslovą. Parašykite aktoriaus pavardę.	
13	„Lapės ir gandro čėsnis“, „Rudikis jomarkininkas“, „Šuo Didgalvis“, „Pasaka apie šūdvalalį“, „Vilks provininkas“, „Aužuols gyrypelnys“. Kas parašė visas šias pasakėčias? Žymiausio to žmogaus kūrinio mes čia nepaminėjome.	
14	Šis rašytojas ir diplomatas geriausiai žinomas dėl romano „Kuprelis“. Taip pat jis parašė „Siegfried Immerselbe atsijaunina“ – vieną pirmųjų fantastinių romanų lietuvių literatūros istorijoje, kuriame aštriai kritikuojamas nacionalsocializmas. Kas jis?	
15	Šio lietuvių rašytojo tikroji pavardė buvo Žukauskas, tačiau 1907 m. jis sau pasirinko slapyvardį, kuriuo jį geriau žinome. Dar prieš tai, 1906 m., rašytojas parašė kartvelų liaudies motyvais paremtą apsakymą, kurio pavadinime irgi minimas jo slapyvardis, tik daugiskaitos forma. Koks buvo rašytojo slapyvardis?	
16	Šis trumpas žodis – ir 1943-2014 m. gyvenusios rašytojos, 2003 m. už rinkinį „Papatynų saulė“ apdovanotos Nacionaline kultūros ir meno premija, vardas, ir 1861-1943 m. gyvenusios rašytojos bei visuomenės veikėjos slapyvardis. Koks tai žodis?	
17	Koks daugelyje namų randamas dalykas minimas net septynių Vytauto Račicko knygų, pirmoji kurių 1996 m. buvo išrinkta geriausia metų knyga vaikams, pavadinimuose?	
18	▼ Šią maldaknygę Sibire parašė tremtinė ir politinė kalinė Adelė Dirsytė, kuri, sovietų kankinta, mirė 1955 m. taip ir nesulaukusi galimybės grįžti į Lietuvą. Tačiau 1958 m. knygos tekstas slapta išgabentas į JAV, kur, išleistas milijoniniu tiražu, tapo svarbiu lietuvių kančios okupacijos laikais liudytoju išoriniam pasauliui. Nuotraukoje – knygos vertimai į užsienio kalbas. Kaip ši knyga vadinasi lietuviškai?	
19	„Tuščių skundų, įgrisusių dejonų / Gana! per daug, nenuoramos réksniai! / Gana verkšlent jums, milžinai svajonių /	

	Išleptini ir sotūs tinginiai!". Taip piktai savo 1926 m. publikuotame eilėraštyje „Nuolat verkšlenantiems politikams“ į politikus kreipiasi lietuvių poetas. Kas tas poetas?				
20	1921 m. pasirodęs šios lietuvių poetės ir rašytojos eilėraščių rinkinys „Vasaros šnekos“, pasirašytas Tyrų dukters slapyvardžiu, buvo pirmasis lietuvių literatūros istorijoje moters poetės eilėraščių rinkinys. Dabar Anykščiuose, kur gyveno nuo 1948 m., iki mirties 1984 m., veikia jos memorialinis muziejus. Kas ji?				
21	Kaip vadinama pokario Lietuvos išėivijos poetų karta , kurios atstovų visi svarbūs darbai sukurti jau užsienyje? Žymiausi jos atstovai – Algimantas Mackus ir Liūnė Sutema.				
22	Šią realybėje neegzistuojančią planetą savo 1995 m. sukurtoje dainoje „Saulės miestas“ mini Andrius Mamontovas. Šią planetą savo pseudonimu pasirinko ir lietuvių popmuzikos atlikėjas, kurio tikrasis vardas – Algimantas Minalga. Kokia tai planeta?				
23	Šią lietuvių sukurtą ir 2006 m. pradžioje pristatytą anglišką dainą, tiksliau – jos priedainį 2006 m. birželį per savo koncertą Briuselyje daugiatūkstantinei auditorijai netikėtai užtraukė Robis Viljamsas [Robbie Williams]. Tiesa, tuo metu jau buvo žinoma, kad dainos tekstas, bent jau tiesiogine prasme, neišsipildė. Kaip vadinasi ši daina?				
24	„Nebijok“, „Laisvė“, „Saulė vandeny“ – tai tik kelios dainos iš 2005 m. pasirodžiusio ir labai populiariu tapusio Jurgos Šeduikytės debiutinio albumo. O kaip vadinasi šis albumas?				
25	Kamilė Gudmontaitė – jaunosios kartos Lietuvos teatro režisierė, sukūrusi spektaklius „Sapnas“, „Dievas yra DJ“. Mantas Zemleckas – kino ir teatro aktorius, vaidinęs filmuose „Pelėdų kalnas“, „Yana“. Drauge jie – muzikos duetas, savo kūryboje pasitelkiantis folkloro motyvus. Duetas yra išleidęs albumus „Viskas teka“ ir „Namai“. Kaip vadinasi tas duetas?				
26	Laikmetį atspindinčioje 1995 m. anarchokapitalistinėje dainoje „Išsivaduo nuo kontrolės“ SEL ragina „Tapti savarankiška laisva asmenybe“. Kiekvienas dainos posmas ir priedainis skirtas konkrečiai rolei, kurią per gyvenimą savarankiška asmenybė esą turėtų nusimesti. Pirmame priedainyje sakoma „Atsikratyk tau primestos sūnelio rolės“, antrame – „Atsikratyk tau primestos pavaldinio rolės“. Kokios rolės atsikratyti kviečia paskutinis priedainis?				
27	Šis verslininkas, „Lono“ imonių grupės įkūrėjas, labiau išgarsėjo kaip dainuojamosios poezijos atlikėjas (2005-2017 m. išleido penkis albumus ir singlą). Parašykite arba jo pavardę, arba slapyvardį . Slapyvardis sutampa su kaimo, kuriame jis organizuoja „poezijos atlaidus“, pavadinimu.				
28	„Mes išliksim jauni“, „Lauksiu tavęs ateinant“, „Senelis“ – kokia lietuvių estrados atlikėja atliko šias sovietmečiu itin populiarias dainas?				
29	Tarpukariu šiuo slapyvardžiu buvo žinomas Petras Biržys, atkūrus Nepriklausomybę – Algimantas Jasiulionis. Koks tai slapyvardis?				
30	▼ 1916-1932 m. JAV išleisti 342 tokie lietuviškos muzikos įrašai. Prieš tai ir po to šitie įrašai beveik neleisti. Jų beveik nebuvo ir pačioje Lietuvoje – nebent būtų atvežti iš JAV. Šiandien bene didžiausią jų kolekciją turi Čikagos Balzeko lietuvių muziejus. Kokiu prietaisu groti buvo skirti šie įrašai?				
2		18		30	

NV 2018 Tradicijos

1	Kai kuriuose Lietuvos kraštuose tokios dainos vadinamos saugėmis, kapotinėmis ar palaistinėmis, tačiau visgi labiausiai Lietuvoje yra paplitęs vienas šių dainų pavadinimas. Koks tas pavadinimas?	
2	Šio liaudies žaidimo metu žaidėjai eina ratu ir dainuoja, o vienas jų stovi viduryje. Tuomet viduryje stovintis žaidėjas turi parodyti kokį nors veiksmą, o o einantys ratu – jį atkartoti. Koks tai žaidimas?	
3	Ši vestuvinė lietuvių liaudies daina, Prūsijos lietuvių tautosaką rinkusio Pilypo Ruigio pirmąkart paskelbta XVIII a. pirmoje pusėje, labai patiko Johanui Volfgangui Gėtei [Johann Wolfgang von Goethe]. Jis dainos motyvą netgi panaudojo savo dramoje „Žvejė“. Kokia tai daina?	
4	Margionių kaime Dzūkijoje iki šiol išlikusi reta tradicija – tam tikrą rudens šventę minėti deginant laužus. Pirmasis laužas yra uždegamas tos šventės dieną, laužai nuo tada kūrenami aštuonias dienas. Kieno pagerbimui yra skirti laužai?	
5	Tautosakininkų teigimu, lietuvių tautosakoje jis – ir mergelės jaunystės ženklas, ir jos doros, garbės atributas. Ypač svarbią simbolinę reikšmę jis įgydavo vestuvių apeigų metu. Dviem žodžiais parašykite, kas yra jis.	
6	▼ Kaip vadinamas lietuviškas muzikos instrumentas – lazda su skambaliukais – kuriuo tradiciškai į vestuves svečius kviesdavo vestuvių kviesliai?	
7	Išvertus iš lotynų kalbos, šio laikotarpio pavadinimas reiškia „Atėjimą“. Jo pradžia Lietuvoje gali svyruoti nuo lapkričio 27 d. iki gruodžio 3 d. Kaip vadinasi šis laikotarpis?	
8	▼ Šioje iki Antrojo pasaulinio karo darytoje nuotraukoje maldininkai klūpo prieš pastatą, kuris, nors ir nėra bažnyčia, tapo itin svarbia vieta Lietuvos katalikams. To pastato pavadinimas įeina į lapkričių vykstančių atlaidų pavadinimą, taip pat įėjo į bent penkių užsienio lietuvių bažnyčių lietuviškus pavadinimus – tarp jų Vusterio [Worcester] Masačusetse ir Monrealio [Montreal] Kanadoje. Koks tai pastatas?	
9	Kiek dienų per metus pagal 2006 m. Lietuvos vyskupų konferencijos „Instrukciją dėl atgailos ir pasninko dienų“ Lietuvos katalikai turėtų nevalgyti mėsos? Kadangi dienų skaičius kiekvienais metais šiek tiek skiriasi, parašykite maksimalų skaičių su ne daugiau 5 dienų paklaida.	
10	Tai vienintelis katalikų šventasis, gimęs dabartinėje Lietuvos teritorijoje. Nepaisant to, Lietuvoje jo vardas žinomas mažai: jo garbei pavadinta tik Nemėžio bažnyčia ir Nemėžio gimnazija. Kas jis?	
11	Eleną Spirgevičiūtę kartu su jos teta nužudė sovietiniai partizanai, nes ji atsisakė juos lytiškai patenkinti. Už tai, kad gynė skaitumą ir paaukojo gyvybę už garbę ir orumą, katalikų bažnyčia jai suteikė svarbų titulą. Kokį titulą? Šis titulas suteiktas ir šioms lietuviškoms: Adelei Dirsytei, Marijai Kaupaitei, Barborai Žagaritei, Marijai Ruseikaitei.	
12	Šis lietuvis 1934 m. apsilankė pas popiežių Pijų XI ir paprašė palaiminimo. Popiežius atsakė: „Esi kankinys! Privalai pirmas mane palaiminti! Garbė lietuvių tautai, kad davė tokį didvyrį“. Kas šis lietuvis?	

13	Pasak legendų, ši mitinė būtybė, gimusi iš gaidžio ir driežo, gyvena požemiuose Vilniuje, Subačiaus kalne. Teigiama, esą jos žvilgsnis – mirtinas, o įveikti galima tik parodžius veidrođį. Kokia tai būtybė?	
14	G.Beresnevičiaus, A.J.Greimo, N.Véliaus nuomone, šios deivės senovės lietuviai negarbino, o jos vardą metraštininkai sukūrė per nesusipratimą (pagal panašiai skambantį lietuvišką žodį). Nepaisant to, 2010 m. šiai deivei Jurbarko rajono miestelyje pastatytas paminklas – mat miestelio pavadinimas sutampa su deivės vardu. Kokia tai deivė?	
15	Kokia gleivėta, maurais aptekusi lietuvių mitologinė būtybė gyvena šuliniuose ar ežero dugne? Tėvai ja gąsdindavo vaikus: „nežiūrėk šulinin, ba intrauks!“ Tuo pačiu vardu, kaip ir ši būtybė, dar vadinamas ir snarglys.	
16	Šis 1835-1916 m. gyvenęs savamokslis Kėdainių krašto kryždirbys ir drožėjas buvo vienas žymiausių lietuvių kryždirbių. Sukūrė per 200 kopyltstulpių ir kryžių, paremtų liaudies motyvais, iš jų išliko apie 50. Nė viena jo nuotrauka neišliko, o gyvenimas apipintas legendomis – esą jis neturėjo namų ir turto bei nuolat klajojo iš kaimo į kaimą, sustodamas ten, kur žmonės norėjo papuošti sodybas jo kūriniais. Kas jis?	
17	Kaip vadinasi iš odos surauktas tradicinis lietuvių apavas , kurį dažnai dėvėdavo vargingesni žmonės, neišgalėję įpirkti batų? Kartais šis apavas vadinamas apskritai seniausiu lietuvišku apavu.	
18	Kaip vadinama Mažosios Lietuvos moterų tautinio kostiumo dalis – puošni kišenė, austrine juostele (rištuvu) rišta prie juosmens?	
19	Vasario 24 d. Lietuvoje nuo senovės buvo vadinama vieno paukščio diena. Manoma, kad jei tas paukštis, vienas anksčiausiai į Lietuvą grįžtančių paukščių, į Lietuvą parskrenda iki šios dienos, tai dar ilgakai bus šalta, o jei po – pavasaris bus ankstyvas. Koks tai paukštis?	
20	Pirmoji dainų šventė Lietuvoje įvyko Kaune, tuomet ji vadinosi Dainų diena. Vyriausieji šventės dirigentai buvo Juozas Naujalis, Stasys Šimkus ir Julius Štarka. „Tesuskamba laisvos Lietuvos dainų garsai“, – šventės dalyvius pasveikino prezidentas Aleksandras Stulginskis. Kokiais tiksliai metais įvyko ši šventė?	
21	Užgavėnių metu lietuviai tradiciškai persirengdavo kitataučiais, kurie jiems atrodė egzotiški – ne tik „čigonais“ ir „žydais“, su kuriais paprotys dažniausiai siejamas dabar, bet ir dar vienos tautybės, kuri į Vidurio Europą IX-X a. irgi atsikraustė iš toli, atstovais. Kokia tai tautybė? Jos atstovus lietuviai švęsdami Užgavėnes dažnai tapatino su gydytojais.	
22	Pasakoje „Eglė žalčių karalienė“ Eglė susilaukia keturių vaikų – trijų sūnų ir dukros. Sūnūs pasakoje galiausiai buvo paversti ažuolu, beržu ir uosiu. O kokių medžių buvo paversta dukra?	
23	Etnografas Norbertas Vėlius šio žodžio, kuomet kalbama apie lietuvių tautosaką, kaip nepopuliaraus liaudyje siūlė atsakyti ir vietoje jo įvesti populiarnesnę baltiškos kilmės terminą „vilktakis“. Visgi N.Véliaus pasiūlymas neprigijo ir jo nemėgtas žodis toliau yra paplitęs. Koks tai žodis?	
24	Lietuvių tautosaka skirstoma į tris dideles grupes. Dvi pirmosios: dainuojamoji ir pasakojamoji. Kokia trečioji grupė, kuriai priskiriamos patarlės, priežodžiai, mįslės, minklės, skaičiuotės ir pan.?	
25	Raižiai, Nemėžis ir dar vienas kaimas – vieninteliai trys kaimai Lietuvoje, kuriuose stovi tam tikros paskirties pastatai. Trečiojo kaimo pavadinimo nerašome tyčia: tai būtų didelė užuomina. Dar vieną tokį pastatą galima rasti Kaune. Įvardinkite, kokie tai pastatai.	
26	Tarp 2001 ir 2011 m. gyventojų surašymų tai buvo labiausiai augusi religija Lietuvoje. Jos pasekėjų skaičius padidėjo nuo 1270 iki 5118, taigi, ją išpažinti ėmė 0,2% šalies gyventojų – daugiau negu keturias iš devynių Lietuvoje pripažintų tradicinių religijų. Pati ši religija tradicinės religijos statuso neturi, nors jos pasekėjai tai vadina nesusipratimu. Kokia tai religija?	
27	2010, 2011, 2014, 2017 metai buvo ypatingi – didžiausios Lietuvoje religijos tikintieji ir didžiausios Lietuvos religinės mažumos tikintieji tai šventė tą pačią dieną. Šventė ką? Beje, artimiausi ateinantys tokie metai – tik 2025 m.	
28	1923 m. Lietuvos gyventojų surašymo duomenimis, trys didžiausios Lietuvos (be Vilniaus ir Klaipėdos kraštų) tautinės mažumos buvo žydai, lenkai ir rusai. Kokia buvo ketvirtoji pagal dydį tautinė mažuma , sudariusi 1,44 proc. Lietuvos (be Vilniaus ir Klaipėdos kraštų) gyventojų?	
29	2011 m. gyventojų surašymo duomenimis, net 49 proc. šios tautybės Lietuvos gyventojų buvo 19 metų amžiaus arba jaunesni. Tai viena geriausiai gimtąją kalbą per šimtmečius išlaikiusių bendruomenių: 63 proc. tos tautybės Lietuvos gyventojų jų tautybės kalba yra ir gimtoji kalba. Kokia tai tautybė?	
30	Tai – vienuoliktoji pagal dydį Lietuvos tautybė (2011 m. gyventojų surašymo duomenimis, jai priklausė 1233 Lietuvos gyventojai). Kaip ir žydai bei karaimai, ši tautybė turi savo tautinę religiją: krikščionišką, bet nei katalikišką, nei pravoslavišką, nei protestantišką. Kokia tautybė?	
6		
8		

NV 2018 Istorija

1.	III-II tūkstantmetyje prieš Kristų beveik visoje Lietuvoje vyravo Virvelinės keramikos archeologinė kultūra. Išskyrus pačius Lietuvos vakarus (kur dabar Klaipėda, Šilutė, Neringa, Skuodas). Kaip vadinama ten vyravusi archeologinė kultūra?	
2.	Viduramžiais tarp Lietuvos bajorų buvo paplitęs mitas, esą lietuviai kilę iš romėnų. Taip norėta save sieti su kitomis, senesnėmis tautomis ir tuo pačiu suderinti savo istoriją su kitų valstybių tradicija. Koks buvo mite minimo į Lietuvą atplaukusio Romos „kunigaikščio“ vardas? Jo vardu dabar vadinasi vienas Kauno rajonas.	
3.	Kokiai baltų žemei iki tą vietą pasisavinant kryžiuočiams priklausė vieta, kurioje šiandien stovi Klaipėdos miestas? 2007 m. pastatytas aukščiausias Lietuvoje daugiabutis (34 aukštų, 112 m aukščio) pavadintas tos žemės vardu.	
4.	Kaip vadinasi metraštis , kurio 1009 m. įrašė buvo pirmą kartą paminėtas Lietuvos vardas?	
5.	Galima papokštauti, kad padalinę Gedimino sūnaus, Volynės kunigaikščio vardą į dvi dalis, gausime kinišką pavardę ir lietuvių režisieriaus pavardę. Šio Gedimino sūnaus vardu yra pavadintas ir vienas Vilniaus tiltas. Kuo jis vardu?	
6.	Daugeliui didžiųjų Lietuvos miestų Viduramžiais galiojo Magdeburgo teisė. Tačiau miestų teisių rūšių buvo ir daugiau. Kokio Vokietijos miesto teisė nuo 1258 m. įsigaliojo Klaipėdoje?	
7.	Tai – piečiausias šitokio dydžio miestas, kada nors priklausęs Lietuvai. LDK vaizduojančiuose žemėlapiuose jis	

	paprastai įvardijamas Chadžibėjumi. Kaip miestas vadinasi šiandien?	
8.	Iš kilmingos italų giminės kilusi LDK kunigaikščio Žygimanto Senojo žmona aktyviai reikėsi politiniame ir visuomeniniame savo laikotarpio LDK gyvenime, vykdė ūkio reformas, su jos atvykimu Lietuvą pasiekė itališkos mados, įvairūs maisto produktai ir netgi šakutė. Tačiau dabar daugelis lietuvių ją geriausiai žino dėl priešinimosi sūnaus Žygimanto Augusto vedyboms su Barbora Radvilaite. Kas ji?	
9.	XV-XVI a. LDK tam tikra veikla užsiėmę valstiečiai nemokėjo duoklės dvarui grūdais, bet turėjo mokėti duoklę savo veiklos produktu – medžiaga. Ši medžiaga kartais tapdavo net pinigų ekvivalentu: esama informacijos, kad dvarų valdytojai tuščias žemes nuomojo už pinigus arba už šią medžiagą. Ši medžiaga buvo naudojama įvairiems tikslams, tarp jų ir alkoholio gamybai. Kokia tai medžiaga?	
10	Šis Mažojoje Lietuvoje gyvenęs liuteronų kunigas niekieno neremiamas, savo valia pirmasis išvertė Bibliją į lietuvių kalbą. Vertimą jis baigė 1590 m. lapkritį. Vis dėlto vertimas taip niekada ir nebuvo išleistas, o rankraštis šiuo metu saugomas Berlyne. Kas tas kunigas?	
11	Šis asmuo 1573 m. buvo išrinktas ATR karaliumi, o karūnuotas buvo Krokuvoje 1574 m. vasarį Tačiau ATR soste jis išliko neilgai: 1574 m. vasarą sužinojęs apie savo brolio mirtį, jis pabėgo iš Lenkijos ir grįžo į gimtinę ir 1575 m. buvo karūnuotas savo gimtosios šalies karaliumi. Lietuvoje jis taip ir neapsilankė. Neklausime jo vardo, tačiau įvardinkite jo gimtąją šalį.	
12	Kaip vadinamas pagrindinis LDK antrojo lygmens administracinis vienetas? XVI a. pab.-XVII a. pirmoje pusėje dabartinės Lietuvos teritorijoje buvo tokie šie vienetai ar jų dalys: Gardino, Trakų, Kauno, Upytės, Vilkmėgės, Vilniaus, Lydos, Ašmenos, Breslaujos.	
13	Šis mokslininkas, istorikas mokėsi, vėliau dėstė Vilniaus universitete. Prsidėjus „Filomatų procesui“ buvo iš jo atleistas ir atsidėjo istorijos studijoms. Karlas Marksas buvo juo susižavėjęs ir laikė jį labai iškiliumi akademiku. Palaidotas jis Rasų kapinėse, Vilniuje. Kas jis?	
14	Paminklas jai stovi Kapčiamiestyje, taip pat ne viename Lenkijos mieste. Ją savo poemoje „Pulkininko mirtis“ įamžino Adomas Mickevičius. Kas ji?	
15	XIX a. antroje pusėje Rusijos imperijos valdyta Lietuvos teritorija buvo padalinta penkioms gubernijoms. Didžiausios Lietuvos dalys priklausė Kauno, Vilniaus ir Suvalkų gubernijoms. Kokioms dar dviem gubernijoms buvo pavaldūs gabalai dabartinės Lietuvos teritorijos?	
16	Psichoanalizės pradininkas Sigmundas Froidas [Sigmund Freud] Vienoje gyveno ir dirbo daugiau negu 40 metų. Vienoje kurį laiką taip pat gyveno ir vienas lietuvių tautinio atgimimo veikėjas. Ar S.Froidas ir tas lietuvis buvo susitikę, nežinia, tačiau išlikę lietuvių užrašai rodo, kad bent jau su S.Froido aplinkos žmonėmis jis bendravo ir jo darbus žinojo. Kas tas lietuvis?	
17	XIX a. pabaigoje šis angliakasių miestelis pravardžiuotas „Amerikos Vilniumi“, ten išleistas pirmasis pasaulyje lietuviškas romanas. Miestelyje yra šešerios lietuvių kapinės. Deja, lietuvių bažnyčią vyskupija 2009 m. nugriovė. Koks miestelis?	
18	Jų kariuomenę, sudarytą iš vokiečių ir provokiškos orientacijos rusų, lietuviai sumušė 1919 m. Radviliškio kautynėse. Oficialiai jie vadinosi Rusijos vakarų armija. Tačiau kokiu vardu Lietuvoje jie žinomi geriau?	
19	1923 m., remiantis tais metais įvykdyto šalies gyventojų surašymo duomenimis, Lietuvoje tebuvo keturi miestai, kurių gyventojų skaičius viršijo 10 tūkstančių (tiesa, Vilniaus ir Klaipėdos kraštai į surašymą įtraukti nebuvo). Trys tų miestų – Kaunas, Šiauliai ir Panevėžys. Koks miestas buvo ketvirtas? 2011 m. gyventojų surašymo duomenimis, jis į didžiausių šalies miestų dešimtuką nepatenka.	
20	1926 m. Lietuvos prezidento rinkimai buvo unikalūs to meto Europoje, nes juose dalyvavo vienodas skaičius vyrų ir moterų: po du. Vyras buvo Kazys Grinius ir Antanas Smetona. O kas buvo moterys? Parašykite bent vienos iš jų pavardę.	
21	Tarpukariu Kaune jų vienu metu veikė net 17, o laiko leidimas juose buvo viena mėgstamiausių kauniečių pramogų. „Palas“, „Aušra“, „Banga“, „Odeon“ – tai tik keletas jų pavadinimai. Kas jie?	
22	„Kaukazo kalnuose – toli / Jis gimė, kaip kiekvienas / Kryžmi žaibai žymėjo jį / Jis grūdinos, kaip plienas“. Tai - ištrauka iš liūdnei pagarsėjusios Salomėjos Nėries poemos, sukurtos 1940 m. Kam S.Nėris skyrė šią poemą?	
23	Šis Mažosios Lietuvos lietuvis – vienas žymiausių pasaulyje snaiperių, Antrojo pasaulinio karo metais nukovęs 209 sovietus. Pokariu jis mėgino prisijungti prie Lietuvos partizanų, bet buvo atkalbėtas, ištremtas 22 metams į Sibirą. Kas jis? Beje, jei viską atsakinėjote teisingai, šią pavardę jau kartą rašėte.	
24	Genocido ir rezistencijos tyrimų centro duomenimis, 1944 m. liepą beveik pusė – 45,9 proc. – Rūdninkų girioje veikusių sovietinių partizanų 1944 m. liepą buvo rusai (daugiausia pabėgę karo belaisviai). Nuo jų nedaug atsiliko kitos tautybės atstovai, sudarę 44,6 proc. girioje veikusių partizanų. Šios tautybės sovietinių partizanų gausą smarkiai padidino 1943 m. vasaros bei rugsėjo įvykiai Vilniuje. Kokia tai tautybė?	
25	Šį 1974-87 m. pareigas ėjusį LKP CK pirmąjį sekretorių, pasižymėjusį biurokratizmu, mažu iniciatyvumu ir nuolaidžiaivimu rusifikacijai, istorikas Česlovas Iškauskas pavadino „Lietuviškąja sumažinta Brežnevo kopija“. Kas jis?	
26	1975 m. SSRS pasirašė aktą, kuriuo įsipareigojo gerbti žmogaus teises. Netrukus Lietuvoje susibūrė organizacija, kuri stebėjo, kaip laikomasi šių įsipareigojimų. Kaip vadinosi ši organizacija, kurios ne vienas narys buvo suimtas?	
27	Šis lietuvis jūreivis 1970 m. iš SSRS pasprukti bandė neįtikėtiniu būdu – iš sovietinio laivo, kurio įgulos nariu buvo, tiesiog peršoko į amerikiečių laivą. Nors jis buvo gražintas sovietams, paviešinta ši istorija JAV sukėlė didžiulį skandalą ir galiausiai jūreivis galėjo emigruoti į JAV. Kokia jūreivio pavardė, sutampanti su žymios istorinės asmenybės pavarde?	
28	1990 m. atkūrus Lietuvos Nepriklausomybę, sovietinė okupacinė kariuomenė kurį laiką dar buvo dislokuota šalies teritorijoje. Kokiais metais iš Lietuvos išvyko paskutinis Rusijos karys?	
29	1990 m. vasario 24 d. rinkimuose į Lietuvos Aukščiausiąją tarybą, kuriuos laimėjo Sąjūdis, vienoje apygardoje rinkimai išvis neįvyko. Balandį surengus pakartotinius rinkimus, toje apygardoje buvo išrinktas Sovietų Sąjungos komunistų partijos remtas Sergejus Pirožkovas. Jis tapo vieninteliu SSKP deputatu Lietuvos istorijoje, išrinktu į Aukščiausiąją tarybą jau atkūrus Nepriklausomybę. Kaip vadinosi apygarda, kurioje tai įvyko? Dabar apygarda tokiu pavadinimu Lietuvoje jau nebegalėtų egzistuoti.	
30	Šį „Respublikos“ žurnalistą 1994 m. nužudė „Vilniaus brigada“, o „Vilniaus brigados“ lyderis Borisas Dekanidzé už šį nusikaltimą nuteistas mirties bausme ir tapo paskutiniu žmogumi Lietuvoje, kuriam mirties bausmė įvykdyta. Kas šis žurnalistas?	